

לתגובות הערות: שגיא 054-6868199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבֶת: 16:20

יְצִיאַת הַשָּׁבֶת: 17:21

ר"ת: 17:53

לקבלת העלון במייל-

שלחו תודעה ל:

sagif_@walla.co.il

במ"ד עלון מס' 326 23.12.2017 - ה' טבת תשע"ח

וְהָיָה שְׂמֵיךָ לָנוּ צְדִיקִים וְבוֹאֵן בָּנוּ

פְּרִנְיָת - וְיִגְעֵשׂ

בפרשת ויגש מתוארת גבורתו של יהודה בחז"ל: שהיה יהודה לוקח חתיכות של ברזל ושוברם בשיניו, וכל גיבורי מצרים לא יכלו לעמוד בפניו, ובאותה שעה שהתמלא יהודה חימה על יוסף, מתארים חז"ל שהיה לבוש חמשה לבושים, ונימה [שערה] אחת היתה בלבו וכשהיה כועס היתה קורעת כולם, ואמר יהודה לנפתלי, לך וראה כמה שווקים יש במצרים, ואמר לו שנים עשר שווקים, אמר יהודה לאחיו, אני אחריב שלשה מהם וכל אחד מכם יחריב אחד, ולא נשאר בהם איש. עוד מספור בחז"ל שהחזיק יהודה קורות בית מלכות פרעה ואיים בכוחו הגדול להפילם על כל יושביהם. ומדוע לא עשו כן לבסוף?

מבאר רבי אליהו לופיאן זצ"ל בספרו לב אליהו, שהשבטים הקדושים חיו באמונה חזקה, וכשראו את הצרה הבאה עליהם, מיד אמרו 'אשמים אנחנו' שהרי אין הקב"ה מביא צרה לאדם מבלי סיבה ומסובב, 'אין אדם נוקף אצבעו למטה אלא אם כן מכריזין על כך למעלה' הכל מאיתו יתברך, ואף שהיה בכחם להחריב את כל מצרים, לא עשו כן אלא תלו צרתם בחטאם, ורק אחר שהשבטים ראו כי יוסף רוצה רק להעניש את בנימין, הבינו כי לא בצרתם באה עליהם, ואז 'ויגש אליו יהודה' למלחמה.

מוסיף המשגיח ר' אליהו זצ"ל כך היא הדרך הנכונה בכל מצב שקורה לאדם, הנה אחד יוצא מביתו ומכוננית פגעה בו, פשוט וברור לו שאם היה יוצא רגע אחד קודם או רגע אחד אחרי כן לא היה נפגע כלל, ומצטער על כך, אבל המאמין יודע "מהשם מצעדי גבר כוננו" מה' יצא הדבר שיצא בדיוק ברגע זה ושהמכוננית תעבור בדיוק ברגע זה, וכדומה לזה בהרבה מאד מקרים הקורים לאדם בכל יום ויום, ומה שמוטל עליו רק לעשות חשבון הנפש מדוע נגזר עליו כך משמים.

מסופר כי פעם ראו את המשגיח רבי אליהו לאפיאן זצ"ל שהגיע לשיבת קמוניץ ובעלותו במדרגות מעד ונפל ונשאר יושב על המדרגות, ניגשו אנשים אליו ושאלוהו אם הוא חש שלא בטוב? ותשובתו היתה; אני מרגיש טוב, שוב שאלוהו אם כן למה אינו קם על רגליו? שהרי בודאי בגלל שכואב לו החבטה שספג? ענה להם:

אני יושב וחושב מהי הסיבה ובגלל איזה עוון נפלת?
אדם לא נופל סתם במקרה!

אם נופל צריך לערוך חשבון הנפש מה גרם לי לנפילה! (עלון 'קב ונקי')

ויאמר יוסף אל אחיו אני יוסף העוד אבי חי ולא יכלו אחיו לענות אתו כי נבהלו מפניו (מהג, מ) מרגש נערך בין יוסף ובין אחיו. יוסף אומר לאחיו: "אני יוסף העוד אבי חי ולא יכלו אחיו לענות אתו כי נבהלו מפניו", אומר המדרש: "אבא כהן ברדלא אמר אוי לנו מיום הדין, אוי לנו מיום התוכחה. יוסף הצדיק קטנן של השבטים היה, ולא היו יכולים אחיו לעמוד בתוכחתו. לכשיבוא הקב"ה ויוכיח כל אחד ואחד לפי מה שהוא על אחת כמה וכמה". כאשר ביקשו אחיו של יוסף רחמים על אביהם, שבנימין לא ילקח – לא הוכיחם יוסף, אלא אמר רק חמש מילים: "אני יוסף העוד אבי חי". מובנן של חמשת המילים היה תוכחה גדולה יותר מכל התוכחות. האם באמת אתם דואגים לאבא? אם כן כיצד זה מכרתם אותי, ואת כותנתי הטבולה בדם הראיתם לאבא? האם אז לא חששתם לחייו? בושה אדירה הציפה אותם, למשמע המילים המועטות הללו. לאחר מותו של האדם, כשיעלה לבי"ד של מעלה, יבדקו כל מצוה ומצוה: "למה ברחת מוקדם מבית הכנסת עוד לפני 'עלינו לשבח'?" "מאוד מיהרתי", יענה האדם, "חיכו לי בבית", או אז יראו לו לאדם את אותה תפילה בסרט, ויראו לו כיצד פגש ידיד מחוץ לבית הכנסת והתעכב עמו עוד 5 דקות בפטפט קליל... הבושה תהיה עצומה.

רב בית הכנסת של חוג חתם סופר בבני ברק, היה הרב אונגר זצ"ל. 350 מתפללים היו בבית הכנסת. רובם ניצולי שואה עם מספרים כחולים על היד. עקיבא שטיינברג היה אחד מן המתפללים. בשואה הוא היה אברך צעיר כבן 30 שאיבד אישה ושישה ילדים. בוקר אחד בשנת תשל"ד, כשהוא כבר בן 60 שנה, הגיע עקיבא אל הרב אונגר כשהוא רועד מבכי: "רבי, חלום נורא חלמתי בלילה ואני חייב לספר אותו. אך קודם עלי להקדים ולספר לרב את ההיסטוריה שלי. הגעתי למחנה אושוויץ בחודש חשוון של שנת תש"ה. את כל משפחתי איבדתי ביום שבו הגעתי לשם. נשלחתי מיד לעבודת פרך איומה בבית חרושת לפחמים. בסוף היום הראשון לעבודתי שם, כשאני עדיין בתוך היממה הראשונה לפטירת אשתי וששת ילדי, שכבתי על הדרגש שבור ומיואש, ולא ידעתי כיצד אשרוד ומה יהיה בסופי. לפתע, חשתי נגיעה רכה בכתפי. היה זה אברך בשם ר' אריה, שהיה בנם של צדיקים ואדמו"רים. "עקיבא", הוא אומר לי, "לא למדנו היום כלום, בא נלמד משהו". ר' אריה איבד משפחה של שמונה ילדים. הוא היה בקי בש"ס, וידע גמרות בעל פה. התחלנו ללמוד ביחד, גמרא בעל פה. הלימוד החיה אותי, הוא סיפר לי וורטים, ופשוט העיר אותי לחיים. חלפו ימים וחודשים, רבים מהקבוצה לא החזיקו מעמד ומתו, חלקם נהרגו. ואילו אני הצלחתי להחזיק מעמד בזכות הלימוד הלילי, על בשרי חשתי את מובנו של הפסוק: "כי הם חיינו... ובהם נהגה יומם ולילה". ערב אחד, בחודש אדר, בשכבי על הדרגש אומר לי ר' אריה: "עקיבא, עוד פחות מחודש פסח – איך נאכל כזית מצה? איך נקיים 'בערב תאכלו מצות'?" "ר' אריה, זעקתי ביאוש, "על מה אתה מדבר, אנחנו פה באושוויץ! היכן נשיג כאן מצה?" "עקיבא", עונה לי ר' אריה במתינות, "אל תגידי ככה, אנחנו אמנם באושוויץ, אבל הקב"ה הוא כול יכול, 'והבא ליטהר מסייעין בידו'. אל תדאג, עוד נזכה לאכול כזית מצה..." זהו חלומו של אב שכול, שאיבד שמונה ילדים, כיצד יוכל לקיים: "בערב תאכלו מצות..." כל אותו הלילה לא פסקו ההפגזות. מטוסי האויב הפציצו מחסני נשק. למחרת פורים, כשאנו צועדים כהרגלנו לעבודה, גילינו, ששני פצצות נפלו על מחסן החיטה. היה זה מחסן אדיר שהכיל טונות של חיטה שיועדו להזנת הצבא הגרמני. החיטה התפזרה על פני כל השטח כמו מרבד קסום של גרעינים. כמה חלמנו אתמול על מעט חיטה, והנה, כל השטח מסביבנו מוצף בחיטה כשחזרנו מן העבודה בשעת לילה מאוחרת, מיהרתי להתכופף ולאסוף שני חופנים, אחד עבורי ואחד עבור ר' אריה. ר' אריה היה המאושר באדם. "כיצד נטחן את החיטים?" שאלתי אותו. והוא עונה: "מי צריך ריחיים? נסה להשיג ארבע אבנים, שניים בשבילי ושניים בשבילך, נשים את החיטה על האבן ועם האבן השניה נכתוש את החיטה עד שיהיה לנו קמח". וכך עשינו. כל לילה טחנו עוד ועוד חיטים, "לשם מצת מצוה"...

בה' ניסן סיימנו לטחון את החיטים. אמרתי: "קמח כבר יש לנו, אבל איך נאפה את המצות?"
"מה פירוש איך?" מתפלל ר' אריה, "בבית החרושת של הפחמים התנור בוער 24 שעות..."
"ומה עם התנור?" אני תוהה בקול, "כולו חמץ, שמון מכונות, דלק – איך נכניס אליו בצק?"
אך ר' אריה לא מתייאש: "יש לי רעיון. נכניס לתנור חתיכת פח, ולאחר שנלבן אותה היטב,
נוכל להדביק עליה את הבצק ולאפות אותו." "ומהיכן נשיג את חתיכת הפח? אנחנו
באושוויץ!" אני מזכיר לו שוב לידידי. "עקיבא", אומר ר' אריה בנועם: "חיטים השגנו? הבא
ליטהר מסייעין בידו." יום אחד, בי"א בניסן, מצאתי לפתע בתוך החול מכסה של קופסת
שימורים, עגול ודק. מיהרתי להרימו, ולהחביא מתחת לחולצתי וכך הגעתי לעבודה.
בשעה שתיים, כשיצאו הארורים להפסקה, מיהרנו להכין את הבצק: מים, קמח, לישה
מהירה, ו- הבצק מוכן. רידדנו את המצה במהירות, ועם מסמר עשינו בה חורים. הוצאנו
את הפח מן התנור בזהירות, בעזרת סמרטוט, הדבקנו עליו את הבצק, ותוך 3 דקות כבר
היתה לנו מצה למהדרין. שני כזיתים הכנו לכל אחד. החבאתי את המצה מתחת לחולצה,
ושבנו למחנה, כשידי צמודה לגופי, ושומרת על המצה היקרה. כשהגענו למחנה, ראה אחד
השומרים את תנוחתי המוזרה, וצעק: "ז"ד, מה אתה מחביא שם?" בתנועה חדה הרחיק
את ידי מגופי, ושברי מצה צנחו להם בדממה על האדמה הקפואה. הרשע לא הסתפק בזאת,
ובמגפיו המסומרות ריסק את המצה עד דק, ולקינח אף חבט בי במקלו מכות אדירות.
הרגשתי לאט לאט איך כל גופי הולך ונמעך תחת המכות האיומות שקיבלתי, ייסורי איוב
ממש. צנחתי על המצה מחוסר הכרה. כעבור ארבע דקות שבתי להכרתי. הייתי מיוסר כולי,
שברי שברים, אך נזכרתי שיש מתחתי אוצר. מצה מרוסקת אמנם, אבל גם בה אפשר
לקיים מצות אכילת מצה. כשכולי זב דם זחלתי לדרגש ובידי האוצר היקר. "עקיבא, מה
קרה?!" זעק ר' אריה בראותו אותי, "במקום לשאול מה קרה, תשאל מה נשאר", גנחתי,
"בקושי כזית אחד לברכה." ר' אריה פרץ בבכי: "אתה הבאת את החיטים, אתה חטפת מכות
על המצה, אבל אנא, רחם עלי, איך אעבור את ליל הסדר בלי לאכול כזית מצה?"
"ר' אריה", עניתי בתקיפות, "אני מוותר לך על ארוחת הערב של מחר ושל מחרתיים, אבל
המצה – חייך קודמים, אני לא מוותר!" עקיבא התחנן, כאילו חייו עומדים לו מנגד: "אנא,
תן לי את המצה, אומר איתך את כל ההגדה של פסח, מילה במילה, מהא לחמא עניא עד
חד גדיא, אני מתחנן, תן לי את המצה!!!" "אין על מה לדבר, המצה שלי!!!" התעקשתי.
אתה יודע מה? הודקף לפתע אריה, "בא נעשה עסקה. אני אוכל את המצה, ואתה – תקבל
את השכר. שכר עצום של 'לפום צערה אגרא!' הסכמתי לעיסקה. הוא אוכל והשכר – שלי.
אתא ליל הסדר. שבנו מן העבודה שבורים ורצוצים, 4 כוסות לא היו, מצה – בקושי פירורים
של כזית, אבל מרור – היה לכולם בשפע. שכבנו יחד על הדרגש, ואמרנו את ההגדה בבכיות
נוראות. כשהגענו למילים: "השתא הכא, לשנה הבאה, בארעא דישראל", נזכרנו בליל הסדר
של שנה שעברה, ר' אריה ישב אז עם שמונת ילדיו, ואני עם ששת ילדי, הגעגועים אכלו
בנו ללא רחם. סיימנו את ההגדה. המשכנו בשיר השירים. אני כבר לא החזקתי מעמד
ונרדמתי מרוב בכי ותשישות, אך ר' אריה שאכל מצה, לא היה מסוגל להירדם מרוב
התרגשות, וכי קלה היא בעיניכם, זכה הוא לאכול כזית מצה בגיא צלמוות, באושוויץ.
לפנות בוקר החל להתפלל שחרית בהודיה עצומה ובלחש. בתפילת הלל כבר שכח היכן הוא
נמצא, "אשר קדשנו..." נתן צווחה של התרגשות. השומר הגרמני זינק ממקומו, הצמיד את
האקדח לראשו ולחץ על ההדק. נשמתו הטהורה והמזוככת יצאה על קידוש ד', ביום טוב
ראשון של פסח. נשברתי לרסיסים. ר' אריה היה הרב שלי, אבי הרוחני, הוא החזיק אותי
בתוך הגהינום הנורא, כיצד אוכל לשרוד בלעדיו? הקב"ה נתן לי כוחות עצומים המשך
שלושים יום נוספים. בי"ז באייר הגיעו האמריקאים. המלחמה הסתיימה. שקלתי 36 קילו.
עור ועצמות. לא מצאתי עוד טעם בחיי. אך הקב"ה, אב הרחמים, הוא בעצמו מחיה
המתים. אט, אט התאוששתי. הקמתי בית בפעם השניה, ב"ה זכיתי בארבעה ילדים וכבר
עשרה נכדים כן ירבו. אתמול בלילה, 33 שנים אחרי אותו ליל סדר נורא הוד, הגיע אלי
בחלום ר' אריה הקדוש, כשהוא לבוש בקיטל לבן. "אריה!" זעקתי, "איפה אתה?" "אתה יודע
איפה אני?" עונה לי ר' אריה, כשכולו אור, "זכיתי ליהרג על קידוש ד', אני במדור שעליו
אמרו חז"ל שאין כל מלאך ובריה יכולים להיות במחיצתם. כבר 33 שנה אני מחכה
להזדמנות שיתנו לי לגשת אליך.

היום לראשונה קיבלתי אישור. עקיבא, על כל המצוות שעשיתי בעולם הזה יש לי שכר אדיר, אך מצוה אחת שעשיתי פה בעולם הזה, עד היום אין לי עליה שכר, מצות אכילת מצה בליל הסדר תש"ה, כי היה הסכם בינינו, אני אוכל את המצה והשכר הולך לעקיבא. אם עקיבא יוותר – תוכל לקבל גם את שכר המצוה הזו. עקיבא, אני מתחנן לפניך, אנא, וותר לי על השכר!" אמרתי לו: "אריה, אתן לך כל שתבקש ממני, אבל שכר של מצוה – אני לא מוכן!" ר' אריה שראה עד כמה נחוש אני בדעתי, עזב אותי בפנים קודרות ועצובות וככה התעוררתי. האם עלי לוותר לו? הרי אני הוא זה שחטפתי מכות על המצה, אני הבאתי את החיטים, הסכם זה הסכם, למה עלי לוותר? מצד שני, כואב לי לצער נשמה שהגיעה אלי מגנזי מרומים... "הרב אונגר שומע את השאלה ושותק. לבסוף הוא אומר: "שאלה כזו יש לשאול צדיק מן הדור הקודם, גש לרבי ממכנובא, יהודי קדוש של מסירות נפש ותשאל אותו". 11:30 בלילה. הרבי ממכנובא שומע את הסיפור ודופק על השולחן: "מן היושר עליך לוותר!" הוא פוסק. "רבי", תוהה עקיבא, "הרי חטפתי מכות על המצוה הזו, למה מן היושר? אולי זה לפני משורת הדין?" הצדיק מחייך ועונה ברכות: "33 שנים עברו מן הסיפור הזה, האם ניסית לחשב כמה ברכות זכית להגיד ב33 השנים האחרונות? כמה מצוות, הנחת תפילין, שבתות, ועוד תמשיך בעז"ה לזכות בהמוני זכויות עד מאה ועשרים, ור' אריה המסכן, כבר לא נותרו לו הזדמנויות יותר, האם לא ראוי לוותר לו על הזכות הזו?" "רביה, אני מוותר לו!" אומה עקיבא מיד. אך הרבי ממכנובא לא מסתפק בזה: "היכנס לבית הכנסת הסמוך, פתח את ארון הקודש, ושם ליד ספרי התורה תוכל להכריז בפה מלא ובלב שלם על מחילתך". נכנס עקיבא לבית הכנסת בחצות הליל ומול ספרי התורה שבארון הקודש קרא: "דיבוננו של עולם, אני מוותר לר' אריה בלב שלם על השכר של אכילת מצה בפסח תש"ה". אפיסת כוחות, שב עקיבא לביתו וצנח על מיטתו. ויהי באותו הלילה, שוב נגלה אליו ר' אריה בחלום, והנה, פניו שוחקות ומאירות: "יישר כח, עקיבא! הויתור התקבל, אני מודה לך מעומק ליבי! העלו אותי לכאלה מקומות. אין לי מילים להודות לך". למחרת, שב לאדמו"ר ממכנובא וסיפר לו את דבר החלום. הרבי הקדוש פרץ בבכי למשמע הסיפור: "סיפרת לי על יהודי קדוש, שעבר ייסורי איוב, חי בקדושה ובטהרה, ידע ש"ס, נמצא בגן עדן במקום הכי נשגב, ושווה לו לעזוב את כל העולם הבא, לרדת פה לעולם ולהתחנן על עוד מצוה, כי שם הוא לא יכול לעשותה. ואנחנו חיים פה בעולם, ומסביבנו מתגלגלות להן מצוות, בהישג יד, ומה נאמר למעלה?! או לנו מיום הדין או לנו מיום התוכחה. יום אחד ניפגש, עם כל האפשרויות שהיו לנו, עלינו לחטוף מצוות!" "ושמרתם את המצוות". אומר רש"י: אל תקרא את המצוות אלא את המצוות. מצוה הבא לידך אל תחמיצנה. בואו נייקר את המצוות, והבא להיטהר מסייעין בידו. (ר' ישראל מאיר שושן)

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, לירון אמיר וענבל בני פנינה, הילה בת אסתר, גיא בן חוה, חמוטל בת ויקטוריה, אפרת בת מוזל, נועה בת יעל, קרן בת רחל. לזרע בר קיימא: מוריה בת אורנה. הצלחה ופרנסה טובה: לשגיא בן מרים, מורן בת רותי, אלכסי בן אירנה, לירון בן פנינה, קורל בת סיגל.

לרפואה שלמה: ציפורה בת מורוור, לציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת עזיזה.

לעילוי נשמת: אהרון רפאל בן רבקה ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשילי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מוזלה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, זקלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת ז"ל, אליעזר בן אסתר ושמשון שריקר ז"ל.